

Number of:

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY—NEZAVISLÝ ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

Saturday, March 7, 1964

Ottawa, and for payment of postage in cash. Authorized as second class mail by the Post Office Department.

No. 9 (356), Vol. X.

VĚRNÁ PRŮVODKYNĚ ŽIVOTEM

Rut Petříčková

Když se při bližícím se výročí Masarykových narozenin zamyslíme nad vším, co činilo jeho život tak výjimečným, přichází na mysl i role, kterou v jeho životě hrála jeho drahá žena Chara Masaryková. Zaujímavé byly už okolnosti, za kterých se se svým budoucím manželem seznámila. Bylo to při studiu knih J. S. Milly "O poddanství žen" a nad Buckleovými "Dějiny vzdělanosti v Anglii". Nové a hluboké pojetí poměru mezi mužem a ženou tak tehdy ovlivnilo oba mladé lidi, že vlastně určilo celé jejich budoucí spolužití. Vnější jeho výrazem bylo Masarykovo rozhodnutí připojit divčí jméno své choti Garigue ke jménu svému. Toto cizí jméno brzy přestalo znít cizí jak se paní Masaryková silně zžila s naším národem. Především poznala prostý český lid i jeho vzdělance a umělce, seznámila se s českou literaturou, četla Havlíčka, Němcovu, Neruda i současné autory. Protože měla veliký smysl pro hudbu, hudební přínos našeho národa světu ji nesmírně zajímal — největší zjev české hudby Smetanu milovala pak obzvláště. Překládala z angličtiny do češtiny. Chtěla především učinit známými díla pojednávající o postavení žen — tak ku př. přeložila už zmíněný Millův spis "Poddanství žen".

Byla velmi hluboce nábožensky založena, byla naprosto pevná, nesnesla lži a neměla ráda povrchnost. Zvláštním rysem jejího náboženského přesvědčení byla snaha uplatňovat je v každodenním životě. Na mysl přichází příhoda Olínčina kabátku. Nejmladší dceraška Olínka přišla jednou domů a začala něco hledat ve skříních. Paní Masaryková se táže, co hledá, "Svůj modrý kabát" odpovídá Olínka. "Ten Olínko nehledej, byla tu jedna potřebná paní, tak jsem ji ho dala." "Ale byl to můj dobrý plášť, mohl by ji dát ten druhý." Spatný ona měla, potřebovala dobrý kabát, Olínko", odpověděla klidně paní Masaryková, která měla velký cit pro chudé lidi a pro jejich důstojnost.

Hlavní význam paní Masarykové vidíme v jejím vlivu na rodinu. Jemnost jejich manžela ji dodávala síly. Ona zase vytvářela prostředí, kde bylo bezpečí a klid z mnohdy rozbouraného života mláděcího i kulturního tehdejší doby. Starala se, aby jeho pokoj měl pěknou vyhlídku, aby jeho psací stůl měl pěkné světlo. Profesor Masaryk pracoval dopoledne a když měl rukopis dodělaný, zavolal svoji paní a pak vše spolu probrali.

Její víra byla podrobena těžkým zkouškám během války. Nevěděla, kde je její muž a nejmladší dcera Olínka. Syn Herbert právě zemřel a Alice byla ve vězení ve Vídni. Ač sama nemocná, povzbuzuje Alici překrásnými dopisy do vězení. O velikonočních 1915 píše: "Teď právě zvoni zvony ke vzkříšení. Také je uslyšíš. Nechci žádnou pověru, ale tyto věci jsou krásné. Ráda slyším o velké lásce, které učí Kristus. Láska je něco báječného, láska lásko spojující. A velikonoce jsou svátky nově se probouzející lásky po dlouhém zimním spánku. Ale v zimě milujeme také. Jest vlastně všechno krásné, každá roční doba, jen když si lidé rozumějí... A zvony znějí a ten zvuk proniká k těm, kteří nemohou ven. Radostné poselství plné naděje."

Tato její víra ji provázela až ke konci války, ale napjetí, kterým stále procházela, zanechalo těžké stopy na jejím zdraví. Jaká tragédie, že ve chvíli jásotu nad osvobozením národa tato vznešená paní nemohla se z toho plně radovat. Dokonala svou životní cestu ve věku 72 let, aby spočinula v zemi, která se jí stala milovaným domovem.

Naše vzpomínka na prvního presidenta T. G. Masaryka je pevně spojena s myšlenkou na tu, která mu byla světlem a ozdobou.

DE GAULLE

Ferdinand Peroutka

Jestliže někdo se blíží k němu, který si sám připravil, po zrušení se zadosťčiněním a zlomyslně nebo s politování, podle toho, o koho jde. Je-li o de Gaulle, sledujeme to politování. Byl mutností ve francouzské politice. Někdo nebyl něco musilo přijít, aby vyrostlo Francii z bezmocnosti, o níž ji přiváděly sověcké poměry parlamentárních vudeň. A musil přijít někdo s odvahou řešit alžírský problém, před nímž Francie třásla. Tak se stalo, vylynul nějaký čas, a nyní de Gaulle rozvíjí neobyčejnou aktivitu v mezinárodní politice. Zde však, jak je možno usuzovat z mnohých okolností, už nepředstavuje to, co představoval Francii — mutnost. Kdo je podporován mutností, je silný. Jestliže však někdo je veden hrdou hrou, bude to odhaleno, až uvidíme na skutečnosti světa. De Gaulle začíná být předmětem pro pojednání o nedokonalosti.

To vše může být vysvětlitelnější než se zdá: podstata situace je v tom, že de Gaulle suší se zaplavit směnky, které světu národu vystavil, a na nichž

byla napsána velká slova. Ujmaje se vlády, de Gaulle slíbil, že obnoví slávu a velikost Francie. Nemalý to slib po trapné, hmotné a morální porážce Francie ve válce a v době, kdy sláva a velikost některých evropských zemí spíše uvádá v poměrech nové epochy. De Gaulle rozřešil dlouhou alžírskou krizi tím způsobem, že se Alžírsku vzdal. Bylo z toho mnoho rozčlenění a několik pokusů o atentát, ale většina Francouzů uznala, že de Gaulle udělal, co bylo nezbytné. Avšak i ti, kdo to uznávali, sotva byli schopni vidět ve ztrátě Alžírsku podstatnou obrodu francouzské slávy. De Gaulle tehdy pravil, že sláva v tomto případě spočívala v tom, že Francie udělala rozumný čin. Historie s ním bude souhlasit, ale tehdy to byla studená sláva a ne hned srozmítnutá davem, na níž politik závisí. Každý cítil, že je to sláva do velké míry nedobrovolná a vynucená po letech marné války v Alžírsku, a že Francie dlouho se vzpírala být slavná tímto způsobem. Mimochodem, nebyla to osamocená, čistě francouzská sláva. Jiné evropské státy již před tím, vedeny podobnou nebo stejnou mutností, se vzdaly zámořských kolonií. Nad tím vším de Gaulle pocítil potřebu dokázat slávu

Pokračování na st. 2

PŠENICE JAKO VÁLEČNÝ NÁSTROJ?

POCHYBNOSTI O POVAZE SOVĚTSKÝCH NAKUPŮ OBILÍ

Nedávná obchodní ujednáníaby tyto zlepšily jejich munici výrobu. Jejich taktika je spíše ta, že předstírají nedostatky v zásobování zaviněné špatnou úrodou a tak požadují velké dodávky obilí. Obilí samo o sobě není považováno za válečný nástroj. Ale ethylalkohol z něj vyráběný už jím je. Nic totiž nemůže zabránit Rusům, aby nevyrobili z nakoupeného obilí ethylalkohol a tento aby opět nepoužívali k výrobě munice. Kongresman Stinson potom vypočítává alespoň 10 způsobů užití ethylalkoholu pro výrobu válečných zbraní, z nichž některé jsou atomického druhu.

Stinson dále uvedl dále článek z Los Angeles Times, v němž jeho korespondent referuje o vývozech Ústavu německého průmyslu o možné ruské destilaci západního obilí v průmyslové lihi. Tento dopisovatel shledal, že pověst německé průmyslové instituce je neobyčejně dobrá a vznesené názory přijímány mnohými jako vysoce pravděpodobné. Zakládají se na mnoha týdnech studií odborníků světového trhu obilí, které byly doplněny zprávami diplomatů, vědci a tajně zpravodajské služby. Tyto prameny shodně tvrdí, že americké, kanadské a australské obilí bude převážně použito na výrobu lihu, který bude opětně základnou pro výrobu syntetické gumy a jiných výrobků. Potvrzuje se, že sice sovětská úroda byla minulého roku špatná, ale ne tak zlá, aby Sověty byly ochotny uvolnit tak značnou část své zásoby zlata na obilí ze Západu. Rusko se snaží vybudovat zásobu strategicky potřebných látek. Chrašečvův důraz na potřebu vybudovat mohutný chemický průmysl rovněž poukazuje na existující slabiny Sovětů. Během několika příštích let má být vybudováno 40 velkých chemických továren.

NOVÉ AMERICKÉ ZBRANĚ

PEŠÁK PROTI LETADLU — BOMBA VEDENÁ TELEVISÍ

František Turek

Spojené státy snižují svůj vojenský rozpočet, ale ani v nejmenším neresnují svou obranu. Naopak — jak ukazují nejnovější zprávy — americkým vědcům a vynálezům se podařilo významně zlokalit některé nukleární zbraně a dát armádě několik zbraní nových, které doposud neexistovaly. O třech nových zbraních informoval americkou veřejnost prezident Johnson na poslední tiskové konferenci. První, pojmenovaná Redeye, umožňuje pěšákovi, aby se bránil nepřátelskému letadlu. Po prvé v dějinách vojenského zbraňového doboje na zemi do rukou dostal, která se odpaluje z ranné jako puška a vymřstuje řídícího střelu, která je přitahována teplem letadla. Pravděpodobnost záahu je vysoká a zasažené letadlo je poškozeno tak značně, že musí k zemi. Druhá zbraň, Shillelagh, je řídícího protitanková střela, která se vypaluje z tak lehkého podvozku, že ji lze seslat padákem na bojiště. Protitanková střela Shillelagh střílí neobyčejně přesně a zasáhne cíl — nepřátelský tank — na vzdálenost několika tisíc metrů. Třetí střela dostalo námořnictvo. Je to bomba, která se spouští s letadla a vede k cíli televizí. Tento vynález se jmenuje Walleye. První zaměření dá bombě pilot z letadla a jakmile jednou zaměří televizní kamerou bomby na terč, mechanismus bomby pak už sám směřuje k cíli. Za zkoušek s Walleye se ukázalo, že tato bomba pracuje neobyčejně přesně i na vzdálenost několika kilometrů.

HLAS AMERICKÉHO TISKU

Z úvodníku: PEACE DOES NOT FOLLOW (Sun-Suburbaine, Bloomington, Minnesota). Jediné věci, které komunisti dobře rozumí, je moc: couvne všude tam, kde je konfrontován pevným postojem, podepřeným silou a mocí. Mnozí historikové jsou dnes toho názoru, že by nebylo došlo k II. světové válce, kdyby západ byl stál pevně. Když Hitler a Mussolini první vztáhli ruce po moci. Nemuselo být války v Koreji, kdyby Spojené státy byly Rudou Čínou dávno do předu uvědomily, že jsou rozhodnuty jižní Koreu bránit. Kdyby Spojené státy byly zůstaly pevnými, když komunisté couvli při konferenci na Kubě, nemusela tam dnes být Castrova vláda a jed revoluční státi, který se dnes šíří ve střední a jižní Americe byl vyschnul líned u svého pramene.

ARCIBISKUP BERAN PRÝ ODJEDE DO ŘÍMA

11. února došla zpráva z Říma z vatikánských pramenů, podle níž Vatikán a čs. vláda uzavřely dohodu o otázkách státu a církve. Z Prahy tato zpráva prozatím nebyla potvrzena. Podle této dohody má arcibiskup dr. Josef Beran odjet počátkem března do Říma. Tato cesta je částí modu vivendi mezi Prahou a Vatikánem, podle něhož: 1. Arcibiskup bude počátkem března povolán do Říma. 2. Zůstane arcibiskupem pražským, avšak Vatikán povolí vedením jeho úřadu apoštolského administrátora. 3. Čs. vláda ponechá biskupům svoji svobodu vykonávat jurisdikci v jejich diecích. 4. Vatikán bude mít právo jmenovat nové biskupy. 5. Vatikán ne bude trvat na tom, aby se bývalí uvězněni biskupové nyní vrátili do svých úřadů. Podle posledních zpráv arcibiskup dr. Beran žije jako soukromník v blízkosti Prahy. — FEC

JAK "USVĚDČOVALI" VLADA CLEMENTISE

Podle zprávy se soukromého pramene se prý v září minulého roku konaly stranické schůze podniků, úřadů a jiných institucí, na kterých se soudruhům vysvětlovalo, jakým způsobem byly před lety pořízovány "důkaz" o protidivové činnosti Slánského a jeho spolupráčůvaných. Referenti předčítali z občanky, označeného slovy "Do koment pro stranické organizace", výňatky z tajných protokolů ministerstva vnitra a spravedlnosti, které odhalovaly stalincké metody usvědčování z protistátní činnosti. Informátor, který se schůze sám zúčastnil, prohlásil, že to byly otřesné věci, jakoby "odkoukané z amerických gangsterských filmů". Jako příklad uvedl způsob, jakým si komunistická policie opatřila jeden z důkazů špionážní činnosti tehdejšího ministra zahraničí Vlada Clementise. Referent uvedl, že Clementis prý jezdil ve volném čase vozem za Prahu, kde se pak procházel v lesích se svým psem. Při jedné procházce byl přepaden skupinou členů státní bezpečnosti, kteří ho zatkli. Pak vyměnili na Clementisově voze československou značku za značku západoněmeckou, kterou prostřelili. Pak vůz převrátili, polili benzinem a zapálili a donutili dr. Clementise, aby se se svým psem postavil před hořící vůz a pořídili pak fotografické snímky. Snímek s Clementisem před hořícím "západoněmeckým" vozem sloužil jako důkaz obvinění, že Clementis se pokoušel o útěk na Západ se špionážními zprávami o Československu.

Nepotvrzená zpráva z Bratislavy tvrdí, že v Bratislavě se prý hovoří o tom, že na elektrická dráha mezi Vídni a Bratislavou má být otevřena ještě letos.

RUDOLF FIRKUŠNÝ VE STRATFORDU

Mezi solisty, kteří letos vystoupí v ontarijském Stratfordu, je Rudolf Firkušný, který se představí v koncertu československé hudby 2. srpna. Spolu s ním vystoupí čelista Leonard Rose a National Festival Orchestra.

JIRÍ VOSKOVEC V HAMLETU

Známý český herec Jiří Voskovec vystupuje v Torontě v O'Keefe Centre v novém provedení Shakespearova Hamleta. Titulní roli hry, kterou nastudoval Sir John Gielgud, jeden z nejslavnějších představitelů Hamleta, hraje Richard Burton.

Na bavorsko — československé hranici se baví dva českoslovenští pohraničníci. "Franto, co bys dělal, kdyby teď najednou otevřeli hranice?" — "To bych vylezl na nejbližší strom!" — "Prosím tě, co to napadlo?" — "No, a mám se dát jen tak uslapat?"

Dr. A. Hynek:

Pokračování ze st. 1

Francie viditelněji a jiným způsobem, než který pozůstává ve vzdlávání se koloni.

V nedávné řeči de Gaulle vzpomínal "renaissance, již Francie před stoletímdesátipět lety byla vesmírnými myšlenkami svobod, rovnosti a bratrství." De Gaulle zřejmě se připravuje ojet dát něco podobného vesmíru. Avšak v pozorovateli se dostavují kritické pochybnosti. De Gaulle přenesl svou snahu po francouzské velikosti do zahraniční politiky, a zatím jeho největší a nejvíce udivující diplomatický čin je pokus dělat v jihovýchodní Asii více méně spojenou politiku s komunistickou Čínou. Je sotva možno, aby při tom francouzské myšlenky byly tak jasné a strhující jako byly před stoletímdesátipět lety. Pohled na okolnosti praví, že, na příklad, bude nesnadno dělat s komunistickou Čínou společnou politiku v duchu svobody a bratrství. Fakt je, že dokonce evropské komunistické státy sledávají, že nemohou dělat společnou rozumnou politiku s komunistickou Čínou.

Někákým způsobem francouzské prezident dospel k přesvědčení, že je-li to pro ně nesnadné, bude to snadnější pro francouzského protikomunistu. Je třeba se obávat, že tentokrát dá vesmír něco mnohem složitějšího, zmatenějšího, sebelibějšího a bližšího diplomatické intence, než byly myšlenky francouzské revoluce.

Toto jsou de Gaullovy plány: Evropa nechť dělá samostatnou politiku, vliv Ameriky v Evropě budí zmenšen nebo odstraněn; Francie budí vůdcem této samostatné Evropy; Anglie nebudí připuštěna jako člen společného evropského trhu, neboť Angličan je také Anglosas; Francie bude dělat zcela samostatnou zahraniční politiku; velikost Francie bude v tom, že uzná diplomatickou komunistickou Čínu, což Amerika se zdráhá učinit; sláva Francie bude v tom, že přizná Číně vliv na její malé sousedy, o čemž si Amerika myslí, že by to špatně dopadlo; učiníme z malých východoasijských států spokojené a v klidu žijící pásmo, ačkoli Amerika nechce zatím věřit v tuto možnost; pronikneme svým vlivem jihovýchodní Asii a Latinskou Ameriku, a dejme tam do pořádku, co Spojené státy do pořádku dát nedovedou; to Francouzi, bude sláva Francie.

Vše de Gaullovy evropské city jsou oprávněny. Dost dlouho svět churavěl na to, že Evropa byla slabá a jen pomalu se hmatně i duševně zotavovala z následků poslední války. Dlouho ležela jako snadná poist před silným útočником, který by po ní sáhl. Nelze si přát nic lepšího než evropské obrody. Bez ní svět nedospěje k stálosti. Vskutku je již hmotné i duševní jaro v Evropě, a je jen přirozeno, že se vzrůstající evropskou silou roste evropské sebevědomí. Budoucí historikové asi zařadí nynější de Gaullovu diplomatickou činnost mezi psychologické známky pokračující evropské obrody. Řeknou, že na začátku let šedesátých Evropa se již natolik zotavila, že v ní už bylo místo nejen pro samostatné politické akce, nýbrž i pro některé projevy svéhlavosti. A snad budoucí historikové shledají, jako my se domníváme shledávat, že de Gaullovo sebevědomí dokonce rostlo rychleji než rostla síla Francie a Evropy.

Ode vždy jen ten mohl dělat zcela samostatnou politiku, kdo k tomu měl dost vlastní síly. Žle je paradox De Gaullovy politiky, Činí si nárok na zcela samostatnou politiku, ale předpokládá jako samozřejmost, že, kdyby tato politika selhala, Amerika by už ve vlastní zájmu, hájila a zachraňovala, co zcela samostatně de Gaulle ohrožil. On vidí řešení východoasijské situace v neutralizaci malých sousedů Číny, a domnívá se, že to ještě nikoho nenapadlo. Podle jeho teorie Čína se uklidní, jestliže

Vietnam, Laos, Cambodie budou neutralisovány. Ostatní, divající se na Čínu, jsou přesvědčeni, že neexistuje izolovaný východoasijský problém, nýbrž problém světový, a že de Gaulle nabízí chytivé Číně drobet, který pro ni nic neznamena. Oni neignorují, jako de Gaulle se rozhodl ignorovat, všechna četná prohlášení Číny o světové revoluci, a její už zcela zřejmé úsilí organizovat převratné síly po celém světě. Oni přemýšlejí, co by bylo, kdyby přivedla do úplné izolace a bezmoci. Pak by byly možnosti: buď jen přilížit k tomu i k dalšímu, nebo Amerika, ne Francie, by musila moc zachraňovat co se ještě dá zachránit. De Gaulle zde provozuje samostatnou politiku, pro niž nemá dost samostatné síly. Její katastrofální výsledky by musil napravovat někdo jiný.

Pokud Evropy se týká, tu také de Gaullova politika je dobrá pro všední klidné dny, ne pro některý den tragických možností. Evropa dosud není schopna ubránit se sama, a Amerika dosud představuje její atomický štít. V případě konfliktu by Amerika byla stejně horlivě povolávána do Evropy, jako už byla dvakrát v tomto století. Provozuje tedy de Gaulle samostatnou politiku na niž vlastními silami nestačí do všech důsledků. Polemisuje proti americkému vůdcovství v Evropě, ač není jisto, že jde o vůdcovství. Zajisté, v Atlantickém společenství Amerika má vliv na evropské státy, ale, stejně zajisté, evropské státy mají vliv na Ameriku. Sotva by bylo rozumné upírat Americe jakýkoli vliv na evropskou politiku, jestliže tato politika by mohla zaplést Ameriku do světové nukleární války.

Snad de Gaulle ve své minulosti nalézá některé důvody, aby nesmyslel o Americe s úplnou vlivností. Víme, že Roosevelt s ním často nezacházel šetrně. Ale v každém případě pouhý cíl říci Americe něco nepřijemného do očí by nebyl dosti důstojný státníka. De Gaulle jde dvěma směry: jednak odcizuje Ameriku Evropě, jednak od ní očekává pomoc v kritické chvíli, kdyby přišla. Je skoro podivno, že se neobává, že jeho retorika vyvolá silnou ozvěnu v Americe. Někak ukládá tomuto národu povinnost větší trpělivosti, prozíravosti a sebeovládání, než by snad mohl očekávat od národů jiných. Jinak by nebylo moudré od evropského státníka zahrávat si s izolacionistickými tendencemi v Americe a dávat jim příležitost, a by se probudily po dlouhém spánku. Ale de Gaulle pravděpodobně věří, že je částí slávy a velikosti Francie, jestliže její vůdce čas od času může být nevládný k Americe.

Idea, že by Francie měla být vůdcem Evropy, existuje více v hlavě de Gaulle než v hlavách ostatních evropských státníků. Tim de Gaulle, poněkud zklamán, byl zatlacen k tomu, aby největší část francouzské slávy a velikosti, hledal v světové politice. Seznam jeho zamýšlených podniků je impozantní. Hodlá urovnat konflikt mezi Severní a Jižní Vietnamem. Vést kulturní jihovýchodní Asii. Cambodii pomůže hospodářsky. Postaví se v čelo světových snah o povznesení zaoštalých národů. Nejnovější plán: pomůže hospodářsky Panamě, která se dostala do sporu s Amerikou. Snad urovná i zly spor mezi Araby a státem Izrael a utiší tu prastarou nenávisť. Francie bude hrát důležitou roli v hospodářském životě Asie, Afriky a Latinské Ameriky. De Gaulle "naznačil svou pohotovost rozšířit francouzský vliv na jih od Rio Grande." Pojede do Mexika, a laoský král přijede k němu do Paříže. Snad vyjedná s Ruskem, co jini dosud nevyjednali, bezpečnost západní Evropy a stržení berlínské zdi.

Rozhlížíme se, kde de Gaulle má svou kouzelnou skříňku a

Bratislavské Rofnické noviny přinesly 11. února článek "Čestovný ruch a hygiena", který popisuje nová hygienická opatření, stanovená hlavním hygienikem ČSSR, jež mají vést k dalšímu zveštní úrovni cestovního ruchu, hlavně mototuristiky. Podle těchto opatření se má na hlavních tratiích zejména na mezinárodních silnicích při výstavbě benzínových stanic pamatovat i na automatické prodej balených potravin a nápojů a na umývárny.

Podobná opatření se lidem na Západě mohou zdát samozřejmostí, avšak v Československu je zřejmé i ta nejzákladnější hygiena velmi vážným problémem. Vysvitá to například z článku plzeňské Pravdy z 2. listopadu, v němž čteme: "Při rozboru nemocnosti v roce 1961 a 1963 zjišťujeme největší vzestup u akutních onemocnění žaludečních a střevních. Bezprostřední příčinou je stále se zhoršující stav závodních jídel a především nedodržování základních hygienických zásad při přípravě a vědejší stravy. To v řadě případů vedla k hromadnému výskytu příjmových onemocnění. Obdobné závady nacházíme i v závodech veřejného stravování, v přípravách polotovarů a při prodeji potravin."

Bratislavský Večerník přinesl 21. ledna podobnou zprávu o výskytu příušního tyfu v Rači u Bratislavy, která se zmiňuje o 64 případech potvrzených a 118 podezřelých. Je tedy zřejmé, že nespokojivé hygienické poměry se neomezuji jen na některá města či kraje, nýbrž jsou zjevně všeobecným. Je zajímavé, že es. režim si uvědomuje, že nemůže zahraniční návštěvníky Československa vystavit podobnému nebezpečí. Lze jenom doufat, že socialistický stát projeví stejnou starostlivost i o zdraví svých vlastních občanů, i když my nemohom platit cizími valutami, nýbrž jen obyčejnými československými korunami.

Z ČESKOSLOVENSKA

KSC je poslední komunistickou stranou, která neobnovila dosud stranické styky se stranou jugoslávských komunistů. Všechny ostatní lidové demokratické země se už s Tito usmířily a jejich vedoucí se vzájemně navštěvují. Zatím co odhodrové organizace obou zemí vzájemné styky rovněž obnovily, po "stranické linii" zatím k žádnému kontaktu nedošlo.

Tito zná dobře úlohu Novotného při procesích za stalinské éry, při kterých se s obviněními proti Jugoslavií nešetřilo, i jeho mimořádnou horlivost v boji proti tzv. jugoslávskému revisionismu. Proto neměl velké spěchy se s ním setkat. Říkáme neměl, protože v posledních týdnech se poměry radikálně změnily. Do Prahy přijel jugoslávský ministr zahraničí Koči Popović a při audienci u prezidenta A. Novotného mu tlumočil pozvání prezidenta Jozifa Broze-Tita k návštěvě Jugoslaviie. Prezident Novotný pozvání s velkou radostí přijal a požádal ministra Popoviče, aby tlumočil prezidentu Titovi pozvání k návštěvě Československa.

kde svou pokladnici. Ale snad je to prostě typ muže, který utíká dopředu. Největším a zároveň nejzáhadnějším jeho podnikem zůstává diplomatický manévry, který zkouší na komunistické Číně. Je nepravděpodobno, že by aspoň přibližně nevěděl, co ostatní vědí, že Čína není nástrojem pro něčí diplomatické manévry. Ale je i možno, že de Gaulle tu ani neocčekává skutečné výsledky. Rozehráá diplomatickou hru s Amerikou, a snad se dívá více do Washingtonu než do Pekingu. Snad hlavní cíl je v něčem vzdorovat Anglosasům, dělat jinou politiku než oni. Snad nejvíce se zajímá o to, jak hrdí budou Francouzi na to, že jejich vůdce odmítl Anglosasům. Škoda, že museji přicházet takové skeptické myšlenky o de Gaullovi.

Se strany etnické skupiny polsko-hamiltonské dostal se mi do ruky polsko-kanadský list "Czas" (Čas) s článkem "Tajemnica smierci Masaryka" (Tajemství smrti Masaryka), v němž jsou obsaženy nové informace, dle nichž Jan Masaryk byl zabít komunisty.

Informace opírají se o sdělení očitého svědka, býv. osobního tajemníka Jana Masaryka, Pavla Labase, jenž 15 let zachovával mlčení, aby neublížil rodině v ČSR.

Masaryk Labasovi sdělil 8. března 1948, že mu hrozí od komunistů zatčení pro zradu, že uprhe a bude proti nim bojovat ze všech sil. Druhý den, 9. března, 1948, diktoval Masaryk Labasovi dva listy. Během diktoátu se odmlčel a pošeptal Labasovi, že zítra odjíždí s osobním lékařem dr. Klingrem. Ze tu dá dva listy pro své sestry a kdyby se mu nepodařilo utéci, aby nějak opatřil jejich odeslání. Večer pak, nežli Labas odešel domů, dal mu ještě třetí list pro prezidenta Spojených států. Cestou domů zpozoroval Labas, že dům rodičů, u nichž bydlel, je střežen. Rozhodl se vrátit se do ministerstva sdělit to J. Masarykovi, ale aby ho špióni neviděli, odešel z domova po střeše. Když se sdělil Masarykovi, ten prohlásil, že po tomto sdělení je si jist, že se komunisti dověděl o jeho zamýšleném útěku a že ho zabijí ještě té noci. Poslal Labase domů, aby utekl také, jinak že i jeho zničí. Ale Labas navrhl, že se ukrýje opodál ve výklenku, aby pozoroval, co se bude té noci dít. Ve 2 hodiny ráno ranami do dveří dobili se komunisté do místnosti a Labas slyšel hlas volající: "Jene Masaryku, jste zatčen." Pak slyšel jak Masaryk volal "Vrahové". To bylo jeho poslední slovo. Pak po delší chvíli Labas opět slyšel hlas: "Seberte mrtvolu a uklidte pokoj". V následujících dnech

nastala honička pro Labase. Vpřestrojení za ženu s parou utekl. Do exilu mu matka učení-li sdělení o Masarykově smrti, že je čeká 5 let vězení pomoci k jeho útěku. Onu zemřela matka a v červnu 1963 dostal zprávu o smrti. Proto může nyní říci světu: du. Svoje informace dal i k dispozici italskému časopisu "Epoca", od něhož je i polsko-kanadský "Czas".

Obraťil jsem se v této věci prominenta etnické skupiny tal-ké, mně osobně známého, cekonula italského se žáde opatření příslušného vlády "Epocy" a podařilo se to a douli tam nějaké další možnosti, vrátím se k věci pozdě.

V každém případě ale je zpráva pro každého, zejména Čechoslováky v exilu, velmi jímavou, neboť Jan Masaryk osobou s velkou mezinárodní národní popularitou, zvýše ještě jeho tragickým smrtí 10. března 1948, o němž velmi miněni bylo rozhojováno.

Jedno miněni bylo, že je komunistická vražda, nyní porované Labasem, druhé miněni, že je to sebevražda, a porované osobním přítelem Jan Masaryka, britským publicistou Bruce Lockhartem, jenž ve své monografii o Janu Masarykovi podobné osobní miněni vyjadřuje.

DROBNÉ ZPRÁVY Z TORONTA

Přes 1.500 Estonců vzpomínalo minulý týden 46. výročí vyhlášení nezávislosti své vlasti, dnes dočasně pod sovětskou nadvládou, v torontské Mase Hall. Letos je tomu 20 let, co bylo Estonsko a ostatní baltické země po druhé obsazeny Rudou armádou. Večera se zúčastnil starosta P. Givens a fed. poslanec dr. S. Ilaidasz.

Jarní zahradní výstava se letos pořádá v O'Keefe Centre od 15. do 19. dubna. V současné produkci centra "Hamlet" hraje vedle Burtona také Jiří Voskovec.

Číslové číslo publikace "Citizen" přineslo zajímavý článek o japonském kulturním středisku nakladem 600.000 dolarů. Nejv. Torontě, které bylo postaveno větší část této sumy darovali mladá kanadští občané japonského původu. Jiný článek se zmiňuje o nově přichozící, kteří se čestně umístili v soutěži o návrh nové kanadské vlajky.

Již dnes přijímá Mezinárodní ústav, 709 College St., přihlášky svých členů k letu do Amsterdamu a zpět v prosinci t. r. Zpáteční letenka přijde na \$250.-

V nové veřejné knihovně na rohu Cowan Ave. a Queen St. West nevisí tabulky vyzývající návštěvníky k naprostému tichu: značnou část totiž tvoří děti. Knihovna má rozsáhlé cizojazyčné oddělení, včetně knih v češtině a ve slovenštině. Vedoucí tohoto oddělení je p. L. Wertheimer. B. A.

\$ 150.—
SLEVA NA VÝLETNÍ
LETENKU

AIR & OCEAN
TRAVEL CENTRE LTD.

1 ADELAIDE ST. E.,
(roh Yonge St.)
TORONTO

EM 3-8888 (4 linky)

KAREL BUZEK,
Notář.

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámit, že opět provádí
velký Plumbing Heating, opravy i

nové práce, pod firmou
**QUALITY PLUMBING & HEATING
COMPANY**

Volejte LE 3-8396

ZLATÁ DÝKA

Joža PROCHÁZKA

pokračování z minulého čísla

Kdyby nebylo bývalo Marie, a kdyby Marie nebyla bývala, tak bychom se v domě biskupství, paní Vojanová, nebyla musela zkoušet své šlechtické schopnosti na některé dříve, předpokládá ovšem, že jakou dívku našla v krátkém období života, které ji ještě bylo. Kdyby nebylo bývalo, život paní Vojanové by byl byl prázdný a neplodný a na biskupství v patin biskupství by si byla asi hleděla více klepu jako ostatní dívky než sňatkového nováčství. Kdyby nebylo bývalo paní Vojanové, Marie by byla nšetřena potřeby přemítat o své záhade jejího poměru k zaslulnému vládnímu radovi. A kdyby nebylo bývalo Ladových, by zůstala Maričina životní kámen chudší o jednu příležitost nahlednout do tajů lidské duše a schopné stejně nezištných gest nízkých podlostí. Ladovi byli ve stejném domě jako paní Vojanová, jen chodba dělila je od jejího. Paní Lada byla jeho ženou se zvonivým zlatým hlasem a velkým moderním očima, které se dívaly s jistou šestnáctiletou, utužila paní Vojanová své verandové okno na kolibáti kdo s koho ztrávenství v klubech biskupství. Bylo by tak dobré přátelé i jejich střechem, na dosažení, kdykoli jich bylo zapo-

Nemohla paní Vojanová se zhoršovat. Nedělní slavnostní obědy přestaly. Místo nich Jan se přelínal několik hodin u jejího biskupa pozoruje znepokojeně v jejích zřetelných stopách bližšího se konce. Když odešel, Marie sama držela v jejího lůžka.

Bylo se stařenou velmi zle. Sotva něco pozřela, začala se dusit. Přivolaný lékař řekl Marii: to je konec. Marie seděla u svého psacího stolu, pedagogika ležela otevřená před ní. Byla v bytě sama s mocnou. Služebná dostala dovolení odejít ke svým rodičům v vesnici na posvícenské hody. Zlatý kužel světla její stolu lamy protínal úkosem desku jejího psacího stolu s učebnicí. Jantarový pláminek věčného světla, který nad klekátkem olizuje své neviditelnými jazyky tělo Užijevaného na rudém sametu. Vysoká kachlová kamna v rohu ložnice připadala v přítmi jen jako sloup dýmu, jako totem, prst záhrobní a oko zemřelých. U jedné stěny stál šatník s ořeškového dřeva. Na něm byl krucifix s Kristovým tělem pod skleněnou kapulkou — svědek, jednou dávno, protináboženské revolty paní Vojanové a v zápětí jejího ka-

ného návratu do teplého lána církve a v otevřené náruči biskupských akčních sdružení. Bylo to krátce po smrti vládního rady. Relikvie tehdy skončila málem na smetišti. Jen hromadí prach a překáží, přežitek doby prostodušně autosugescí, říká si rebel cprostě konečně pout se klamu. Špatně vypočítaný krok zpátky a ježíšmaria, vzhroucení proti okovům víry se řítí se židle přistavené k šatníku s úmyslem odstranit relikvii, která přežila svou užitečnost. Paní Vojanová dopadla na zem, ale vrávoravým pohybem našla rovnováhu, skleslý příkop s krucifixem v ruce křečovitě sevřených. Bylo to varování? Paní Vojanová věřila, že ano. Relikvie očištěna od prachu byla vrácena na své místo kajeně, uctivými rukama podotýká se rukám kněze zdvihajícího svatou monstranci nad hlavami věřících skloněnými v poklone a tam zůstala až dodnes.

Marie sotva může soustředit své myšlenky. Její život byl zkomplikován podivuhodně. Její osud setkání intimně s tolika lidmi, o jejichž existenci neměla ani tušení na počátku školního roku. Jaký byl poměr paní Vojanové k jejímu muži za jeho života? Z četných poznámek nemohne jí začínat být jasné, že stařena má strach před mrtvým, upír edí na její duši, trýzní její mysl. A nyní epizoda s dýkou!

Věčtíky svědomí? Kdo se vyzná v tajemstvích lidských myslí? Možná, že se mýlí, přiznává v tomto domě spiknutí věcem význačnou, které jim nepatří. Možná, že mrkavý pláminek věčného světla jen šatí předměty fantastickými konturami šálejšími oko a matoucími mysl vydrážděnou osamělým bděním u lůžka umírající stařeny.

Pojednou, jakoby někdo zaklepal. Tři lehké údery s krátkými pomlčkami na plechový komínek kachlových kamen v rohu ložnice. Stařena se zdvihla na své loži, vytřeštěné oči upřené do temného kouta.

"Mařenko, podívej se! Tam tam..." Její vyzáblá ruka ukazuje ke kamnům. "Tam stojí, dívá se na mne, Mařenko, můj muž!" Marie nic nevidí v setmělém koutě. Snaží se stařenu uklidnit. Ta konečně uléhá, má obtíže s dechem.

A pak opět: tuk, tuk, tuk... Stařena se opět zdvihla. "Můj muž, Mařenko, můj muž! Kéva na mne!"

Její oči planou horečnatým leskem, vyzáblé ruce svírají křečovitě perinu.

"Není tu nikdo, paní Vojanová, ubližte si, nebudete-li klidně ležet!" Marie upravuje její polštář. Měkce tlačí stařenu tělo zpátky do podušek. Uspěla na židli u hlavy nemocné. Rozhodla se zůstat u ní, až se uklidní.

A pojednou znovu tuk, tuk, tuk...

Stařena se prudce zdvihla. "Pro Krista, Mařenko, chraň mě, přišel si pro mne!"

Zakryla svými vyzáblými rukama oči a zaryla hlavu do podušek. Marie hladí její vlasy, dotýká se jemně jejího zpoceného čela, aby setřela můru vidin.

"Odpusť, Bože, můj hřích," sténá stařena. "Smiluj se nad hříšníci, smiluj se, smiluj..."

Její oči se obrátily v sloup. Marie má dojem, že co děje něco neobyčejného, něco, co nezažila dosud nikdy ve svém životě. Byl by to konec?

Spěchala k Ladovým. Přišli kvapně. Byl to opravdu konec.

Marie klesla u lůžka mrtvé na kolena. Co dělat? Slibila nemocné, že probodne její srdce, až umře, aby se neprobudila v hrobě. Přisáhala to při láse své matky. Pomalu vstala a šla k vitrině. Paní Ladová u ní stála a něco v ní hledala. Marie hledí jen na zásvuku, hořejší v pravém rohu. Otevřela ji. Dýka se zlatou rukojetí tam ležela vedle skřínky se šperky.

S dýkou v ruce přistoupila k loži se zesnulou.

To přece nelze učinit! Ale co přisaha? Zesnulá ti důvěřovala. Je to jediná věc, kterou kdy od tebe žádala. Splátní ji za její dobrotu. Ale lékař přece říkal, že její obavy jsou zbytečné! Nikdo se neprobudí v hrobě...

Klesla k mrtvé na kolena, dýka se zlatou rukojetí padá z její ruky.

"Odpusť, Bože..." Zatláčili zesnulé oči, podvázaly ji bradu.

"Tady teď nemůžete zůstat sama," řekl pan Lada Marii. "Pojďte spát k nám."

Zastavil v kuchyni hodiny, velké svěcárky se závažím, aby mrtvá nebyla rušena ve svém věčném spánku.

Druhého dne Ladovi vstávali časně. Pan Lada měl odejít raním vlakem do Prahy.

Když otevřel dvěře na chodbu, pohleděl užasle na svou ženu, která ho doprovázela.

"Slyšelaš?"

"Někdo chodí u paní Vojanové!"

V tom hodiny se závažím zastavěné jím večera odbíjely šestou. Podívali se na sebe a zbředli.

"Paní Vojanová přišla k sobě!" Vzbudili rychle Marii.

"Paní Vojanová je živa! Chodí v kuchyni!"

Paní Ladová přinesla v chvatu skřínku se šperky a penězy paní Vojanové.

"Ustrojte se honem a vezměte tohle sebou. Řekněte, že jste to

BÁSNÍK MILOSLAV ZLÁMAL

Redaktor literární revue "Rencontres" v Paříži, Jaroslav TRNKA napsal úvodem o autoru:

.... Není poprvé v dějinách českého a slovenského lidu, co jeho synové udržují a proslavují jeho dobré jméno v cizině. Bývali to myslitelé, výtvarní a hudební umělci, vědci..., ale též ti drobní, přehlížení, beze jména. Také to byli básníci. Psát básně, to znamená být současně filozofem, kumštýřem, muzikantem... i tím přehlíženým beze jména. Psát básně v exilu, k tomu je třeba ještě něco víc: umět naslouchat z kadlubu národního dění, v jehož věčné účarovnosti rub a líc všech lidských citů se sváří, věrovoštěskému hlasu pohádek. Takový dar duš člověk v sobě má anebo nemá, tak jako je anebo není básník. Miloslav Zlámal odevzdává do rukou čtenáře českou a slovenskou pohádku.

Jaroslav Trnka, Paříž

Miloslav Zlámal je autorem nové básnické sbírky "Zpěvy z Modrých hor" (Songs of The Blue Mountains), která právě vyšla v Torontu, v knihtiskárně LITERA a "NAŠE HLASY".

Knihu vydala SVU — Společnost pro vědy a umění (Czechoslovak Society of Arts and Sciences in America, Inc.). Obálku umělecky navrhl Jaroslav Šejnolia. Cena je 1.50. Knihu

70 LET PROFESORA VÁCLAVA HLAVATÉHO

Letos 27. ledna se dožil v plně svéšesti sedmdesátý první předšeda SVU, matematik světového jména, profesor university státu Indiána, dr. Václav Hlavatý. O jeho složité osobnosti a neméně složitých životních osudech by se dala napsat kniha. My zde vykreslíme jen stručně jeho vědecký profil.

Z mnohostranných zájmů mladí se matematika brzy prosadila jako hlavní náplň jeho života. Pro-moval r. 1920 na Karlově universitě, po 5 let nčil matematice ve svém rodišti, v Lounech, ale když dostal stipendium Rockefellerovy nadace, zaměřil činnost pedagogickou za další studium čisté vědy. Studoval v Holandsku, Římě, Paříži a Oxfordu. R. 1928 se vrátil do Prahy, kde přednášel zprvu jako soukromý docent a od r. 1930 jako řádný profesor filosofické fakulty Karlovy university. Nedlouho poté byl zvolen řádným členem České akademie věd.

Rok 1937 a část roku 1938 strávil jako "visiting professor" na universitě v Princetonu, avšak nacistickou okupací prožil již zase doma. V době, kdy byly české vysoké školy zavřeny, ponořil se opět, plně do studia. Trávil a e-valuoval své myšlenky, hledal nové cesty a obzory, a publikoval. Výsledkem toho bylo několik knih a mnoho článků, většinou z oboru diferenciální přímkové geometrie a projekční geometrie.

Když po krátkém záblesku svobody znovu padlo na zemi temno, opustil podruhé svou pražskou katedru a po krátkém působení na pařížské Sorbonně se stal profesorem americké university státu Indiána. Ve svobodném prostředí se jeho rozvinuté tvůrčí síly rychle násobily: ze 140 knih a větších vědeckých prací, které až dosud publikoval, 55 vzniklo v USA. Pobyt v Americe mu také přinesl největší úspěch života: Roku

vzala sebou k nám, aby se to neztratilo v prázdném bytě."

Všichni tři šli k bytu paní Vojanové. Bylo slyšet kroky zevnitř, hluk používaného nádobí. Otevřeli dvěře. Byly odeněny!

V kuchyni služebná varila kávu. Vrátila se v časných hodinách ze své krátké dovolené.

"Ubohá milostpaní", řekla hlasem zlomivším se dojetím, "Byla to tak hodná paní." Otřela slzu zástěrou.

Paní Ladová se podívala na Marii držící v ruce skřínku s klenoty a pak na svého muže. Byla hledá jako hráč v Monte Carlu, kte rému řekli, že právě prohrál celé své jmění.

možno objednat u pokladníka SVU, Mr. Oldřich Černý, 1826 Harvard Str. Washington 9, D. C. anebo v administraci "Ná-sích Illasů", 1255 Queen Str. W. Toronto.

"Zpěvy z Modrých hor" autor psal inspirován překrásným prostředím Modrých hor v Collingwoodu, který se mu stal pro svou romantiku druhým domovem. Básník tvoří stejně lehece v českém i slovenském jazyce a je tím skutečně československým básníkem. Zlámal na rozdíl od některých jiných autorů je původní ve své lyrické a filozofické poezii. Příroda je mu životem a život je mu Přírodou-Krásou rodí lásku a láska rodí krásu — a člověk je svědkem těchto stavů "duše a přírody" od svého narození až po smrt.

KONCERT ČESKÉ A VÍDEŇSKÉ HUDBY

Pro Arte Orkestr dával v Torontě minulý čtvrtek program komorní hudby českých a vídeňských skladatelů. Z českých skladatelů byl mimo jiné zastoupen Jiří Antonín Benda. V programu vystoupil jako solista koncertní mistr orchestru Karol Dobias.

Kulturní život přinesl zprávu podla které sa na Slovensku usilujú o destalinizáciu aj v slovenskom divadle. V Bratislave zasadenie rozšíreného Výboru Svazu slovenských divadelných a filmových umelcov. Časť rokovania bola venovaná diskusi o po-vojnovom období vývinu slovenského divadelníctva na základe štúdie L. Lajchu a St. Vrbku, nazvanej Pokus o vyjasnenie niektorých sporných miest v histórii tohto obdobia. V dôsledku uplatňovania ždanovských táz o umení nahromadilo sa aj na tomto úseku veľa rozporov a neriešených problémov, ktoré v teoretických a kritických prácach neraz zahmievali základné kritériá a negatívne pôsobili v divadelnej praxi. Svedčí o tom napríklad nedoložené obvinenie režisérov o zefa Budského a Jána Jamnického z formalizmu, ktoré ich autori vôbec neodvolali alebo len čiastočne korigovali. V tomto smere bola štúdia i diskusia vážnym podnetom pre to, aby sa toto obdobie najmladšej histórie slovenského divadelníctva stalo predmetom seriózneho výskumu a vedeckého hodnotenia. Je to naliehavo potrebné pre vyjasnenie ďalších umeleckých perspektív v tejto oblasti."

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT A NOTÁR

347. BAY STREET

01Z 2110S

Tels.: EMpire 8-5536 - 927-1196

Toronto 1

PROCK INSURANCE AGENCY

124 PANDORA CIRCLE

SCARBORO, ONT.

AXminster 3-7916

AUTO - POZÁR - BONDY

Dopravní a všeobecné pojištění

Výhodnější a levnější podmínky

Auto - financování

CZECHOSLOVAK (TORONTO) CREDIT UNION LTD

Potřebujete půjčku kdykoliv splatnou na dům, dovolenou, chatu, auto atd.?

Obrat'te se na Váš peněžní ústav, který poskytuje nejlevnější úvěr.

Telefonujte: 925-0557

Úřadujeme: 740 Spadina Avenue.

Pondělí 7-9 večer.

Středa 7-9 večer.

Sobota 10-1 poledne.

V. Švarc
Vedoucí

DNEŠNÍ JUGOSLAVIE

Je zajímavé porovnávat vývoj různých států, ovládaných komunisty. V mnoha státech, zejména v těch, kde předválečný životní standard byl velmi nízký, ale kde pozvolna a opatrněji se přizpůsobovali různým experimentům, se přesto projevil určitý vzestup, aspoň na některých hospodářských úsecích. To platí na příklad o Jugoslavii. Tam totiž slepě neaplikovali ruské vzory, jdoucí do směrnosti, jako na příklad v Československu, nýbrž v první řadě hledali pomoc, bez ohledu na to, zda se to líbí Moskvě či ne. A tak dnes je vidět, že zatímco v Československu, kde režim se nemůže ani zdaleka vypořádat s bytovou otázkou, kde mladí lidé čekají řadu let na byt, v Jugoslavii se pomocí americké podpory urychleně staví bytové jednotky a to nejen v místech, kam přijíždějí cizinci, ale i v zapadlých vesnicích. A při tom nájmeně je poměrně nízké k platům, činí dle velikosti sídliště a bytu 10-15% příjmu.

Mzdy jsou k platební síle dinaru nízké a jsou značné výkyvy mezi kvalifikovaným a pomocným dělníkem. Pomocný dělník vydělá průměrně 15-20 tisíc dinarů, vyučený dělník 25-50 tisíc dinarů, státní úředník 20-40 tisíc dinarů měsíčně.

Měna která je jednou z nejstabilnějších, úřední kurs za jeden dolar je 800 dinarů, na mezinárodním trhu až 1000 dinarů.

Při velké pasivní obchodní bilanci, která se však stále zmenšuje, je cena a dosažitelnost cizích výrobků a zboží pro prostého jugoslávského občana nedosažitelná. Tak na příklad je možno dostati pomeranče a banány jen nejhorší kvality, které v jiných zemích jsou neprodejné. Domácí elektrické přístroje a různé součástky je možno dostati jen zřídka a špatné kvality. Jugoslávská vláda se snaží získati co nejvíce hodnotných valut a proto podporuje vydatně cizinecký ruch.

Jugoslávští občané jsou vůči cizincům velmi přívětiví, ochotní a nečiní rozdílu mezi přáteli a dřívějšími nepřáteli. A tak je vidět v hotelích a na silnicích mnoho Němců a Rakušanů a dle statistik činí tyto cizinci přibližně 80% všech hostů.

Úvěrový obchod je velmi rozšířen a poněvadž všechny obchody je v rukou státních či družstev, které jsou státem kontrolovány, ztrátové riziko je nepatrné.

Ceny požívatín jsou tyto: 1 litr mléka 70 dinarů, 1 kg chleba 100 dinarů, 1 kg cukru 230 dinarů, 1 kg mouky 130 dinarů, 1 kg másla 1080 dinarů, 1 vejce 35-40 dinarů, 1 kg masa 500-1000 dinarů (dle druhu), 1/2 litru piva 120 dinarů, 1 litr vína 300-700 dinarů. Oběd v restauraci 500-800 dinarů.

Distribuce některých požívatín je špatná, ku příkladu mléko v městě se dostane jen po 8 hodin, rohlíky některý den nejsou k dostání. Nedostatků jsou také v balení potravin. Užavěrka na mléčné lahvi se dá sfouknout. Přijedete-li do řeznictví a chcete určitý druh masa, prodáváč Vám odpoví, abyste přišel až odpoledne, až prodá maso jiné. To vyvěrá z lhostejnosti prodáváčů, kteří nemají zájmu kolik zboží se prodá. Při tomu nevymizel starý balkánský mrav, že číšník se skoro vždy zmýlí v počítání, nikdy však ve svůj neprospěch.

Jestli v jiných komunistických zemích zmizel osobní kult aspoň na oko, v Jugoslavii je stále na kulminacním bodě. Všude je vidět ve výkladních skříních obraz Tita a řadu jeho heslovitých výroků. Dnešní jugoslávské inteligenci lichotí, že Tito a tím i

Mezistátní tělocvičný trojboj ČSSR — Jugoslávie — Bulharsko vyzněl vítězně proorce Jugoslávie kteří zvítězili s 560,10 body před ČSSR (559,86) a Bulharskem (557,35). Zklamáním byl slabší výsledek čsl. reprezentantů což je zřejmo i ze skutečnosti, že bulharské družstvo které bylo oslabeno nepřítomností svých nejlepších cvičenců (chyběl Prodanof i Kapsakof) nezůstalo příliš pozadu za čsl. družstvem. —

Jugoslávie hraje určitou úlohu na mezinárodním poli, aspoň v tak zvaných neutrálních zemích. Režim se dosti stará o mládež, hodně je podporován sport a v poslední době je ponecháno církvím volné pole v náboženské výchově mimo školu. Obřady v římsko katolické církvi jsou v chorvatském jazyce, což je nezvyklá koncese Vatikánu vůči Titovi. Obyvatelstvo je celkem lhostejné vůči komunistickému režimu, a při rozhovoru s prostými lidmi je slyšet: Já nejsem komunist, těmi jsou jen milicionáři. Lidé vidí v Titovi národního hrdinu, který pomáhal vyhánět nenáviděné okupanty. To je také jeden z důvodů, že v Jugoslavii už prakticky neexistuje otázka návratu bývalého krále: Režim nechal v zemi, většinou zemědělské, velkou část půdy v rukou malého rolníka, zabavil jen půdu velkostatkářů, která je většinou spravována na družstevním podkladě. Každý občan má snahu se mít lépe, lační po informacích ze svobodného světa, neboť je si vědom, že životní standard je ve svobodných zemích, zejména v Americe, daleko vyšší. Není mu lhostejné, že musí v létě stále nosit primitivní sandály, že řada věcí není pro něj dostupná, že je hlídán neuměrným počtem milicionářů, chtěl by žít svobodně a svobodně si zavýsknout.

Zatím se těší, že svobodný svět, hlavně Amerika mu pomáhá pomalu lépe žít. Ví, že za demokratického režimu by se mu vedlo lépe a proto jeho sympatie jsou na straně svobodného světa. ÚŠČO.

HLASOVÁNÍ V POCHODOVÉM ÚTVARU

Z poznámky v Zemědělských novinách se dovidáme, jaké jsou poměry v městských lidových knihovnách. Na příkladech městských knihoven v Pardubicích, Přelouči a Pízni pisatel ukazuje, jak jsou knihovny přeplněny "ležáky", které v regálech leží zaprášené, netknuté, nikdo je nečte a nikdo se po nich neptá. Knihy se dříve vydávaly v obrovských nákladech a rozesílaly knihovnám po desítkách exemplářů, jak to vyžadovala komunistická propaganda. Přebytky se dávaly do tzv. doplňovacích oddělení, odkud putovaly do vesnických knihoven, které je však vracely, protože samy je měly už několikrát. Slo po výtce o sovětské překlady, pak o spisy Stalina a jeho životopisy, v češtině a ovšem též i ruštině, a různé politické spisy vůbec ze slovné doby, kdy o kultuře a literatuře v Československu rozhodoval koryfeje Václav Kopecký, proslulý ministr informací.

Na dotaz knihovníků, co s ležáky, dostali šalamounskou odpověď: Nevyřazovat, ale dát do regálů. Tim byly myšleny vůbec všechny Stalinovy spisy — poznamenává informátor. Že by knihovně stačilo ke studijním účelům jedno kompletní dílo a ostatní přebytky exempláře vyřadit, tj. poslat do stoupy — k takovému rozhodnutí se nenašel nikdo kompetentní, ačkoliv stav v knihovnách po takovém rozhodnutí přímo křičí.

Pisatel dochází k závěru, že "knížní fondy" městských knihoven potřebují důkladně prověřit. Řešení, které se nabízí — zdůrazňuje — by jistě uvítaly všechny papírny. A tak by mrtvé knihy mohly znovu ožít v rukou čtenářů a přestaly být hříchem, který zdědí mladá generace — končí pisatel svou podnětnou úvahu. A jaké lány lesů by se uskutečněním tohoto rozumného nápadu zachránily — dodáváme my k tomu.

"U nás v družstvu — píše čtenář Zemědělských novin — by zrovna tak odhlasovali, že mám jít na rok do kriminálu, jako že si mám jet do Prahy pro vyznamenání. U nás se odhlasuje všechno..."

A redaktor uvedených novin k tomu poznamenává, že je to stará bolest minulosti a nejhorší dědictví z období kultu osobnosti — že totiž lidé ztrácí v kolektivu svůj charakter a tvář. Mnohokrát prý se přesvědčil, že lidé ma

PAAVO NURMI V NEW YORKU

Do New Yorku přiletěl na pozvání legendární finský běžec, Paavo Nurmi. Nurmi, který byl během své závodní kariéry pojmenován "létající Fin" bude za krátkou dobu stát 67 let.

V Americe se stal velmi populárním ze startů na krytých dráhách. Zvítězil velkem v 51-ti závodech. Při těchto startech zlepšil 38 krát světové rekordy v krytých hale na 55 závodech. Byl držitelem všech světových rekordů na otevřené dráze od 1500 metrů do 10 kilometrů. A získal celkem sedm olympijských zlatých medailí. Paavo Nurmi byl atlet, který neměl ambice získávat světové rekordy. Vítězil a bez plného vypětí síl. Jeho světový rekord na jednu míli čase 4 minuty, 10 vteřin, 4 desetiny zůstal v platnosti po osm let. Za nejlepšího běžce Nurmi uznává Australana Hermerta Elliotta, dřívějšího světového rekordmana na jednu míli. Oceňuje u něho hlavně jeho způsob moderního tréninku, kterým dosáhl v závěru závodů konečný finiš v délce 300 metrů. Můj sprinterský závěr na tuto trať byl jen 70 metrů — kdybych ve své době, říká Nurmi, mohl používat tréninkový systém Elliotta, mohl jsem být já prvním atletem, který zaběhl čas pod čtyři minuty, na jednu míli.

KANADSKÝ FARMÁR SA NEMAL EŠTE TAK DOBRE

Peter Račkovský

V amerických a kanadských dodávkách obilia Sovietskému svazu nechýbají ironické prvky. Ironiou je už sám fakt, že k takovému obchodnímu dojednání mezi největšími politickými protipólami — Sovietským svazem a jeho satelity a Spojenými státy a Kanadou — vůbec docházda. Komunisti si nevedia dorobit dost chleba. Západ im pomůže: predá im obilie ze svojich obrovských prebytkov. Ti čo vec posudzujú z druhého konca, zas vidia, alebo aspoň chcú vidieť, krízový moment v obilných prebytkoch, ktoré vykazujú najmä Spojené štáty. Kanada a Austrália. Inými slovami, v danom prípade sa stretávajú dva symptómy, ktoré sú hospodársky najtypickejšie obom protichodným politickým systémom: nedostatku na strane demokratického sveta a nedostatku, ktorý vyznačuje komunistické štáty od Aša až po Vladivostok... Tieto dve protivy sa teraz trochu vyrovnávajú: vďaka sovietskemu zlatu a pravdaže, vďaka zlepšeniu medzinárodného ovzdušia... Občan v Sovietskom svaze, či v Československu si pri kúsku chleba možno nebude veľmi uvedomovať, že zaň vďačí i kanadskému, či severoamerickému farmárovi. Na druhej strane, protichodnota tohoto chleba sa už cíti, na príklad, v Kanade, odkiaľ sa už obilie vo veľkom dopravuje do komunistických krajín. Americkí roľníci sa mali dobre i napriek obrovským prebytkom, ktoré sa s roka na rok zväčšovali. Z Kanady hlásia teraz novinárske zprávy, že sa tam farmár začína mať tak roba, ako málokedy v minulosti. — vďaka tomu, že vie, čo sa nikdy nebudú môcť naučiť komunistickí byrokrati na sovehozech a kolchozech. V mestečku Red Deer, v kanad-

NOVÉ KOZICHY
NA MIRU. PŘE-
MODELOVÁNÍ
Zboží se zárukou
Odborné opravy
FRANK PECH
230 KING ST. E., HAMILTON,
Ontario - Tel.: JA. 2.8926

EVROPSKÁ LÉKARNA
poslala
LÉKY DO ČSSR
Rychlé a přesné dodání
HILARY'S DRUG STORE
344 BATHURST ST.
TORONTO
Tel.: EMpire 8-1059

L. LUNSKÝ, OPTIK
Prohlídka očí - Zhotovení brýlí
Prvotřídní kvalitou
Hovofime český
470 COLLEGE ST., TORONTO
WA 1-3924

Ušetíte na nábytku,
když nakoupíte přímo v továrně
UNITED FURNITURE FACTORIES
Showrooms
511 KING ST. W. - EM. 8-7316
Stereo HI-FI importujeme přímo
z Německa
3 POKOJE \$159.00

**ČESKÁ CUKRARNA
V HAMILTONU**
doporučuje
vítězná dorty
mandlové a ořechové,
české punčové dorty
a výborné zákusky
JOE'S
BAKERY & COFFEE SHOP
613 KING ST. E. - JA 9-1315
Navštivte naši kavárnu!

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. West - Toronto 2 B, Ont. EM 2-3210
**LETADLEM V LÉTĚ TORONTO VIDĚN A
ZPĚT** na 21 dní (podléhá schválení vlády)
\$479.30
ZVLÁŠTNÍ VÝPRAVA NÁVŠTĚVNÍKO
Z ČESKOSLOVENSKA — LODI POUZE **\$334.00**

ZBĚNEK KOSLER DIRIGUJE TSO

Československý dirigent Zdeněk Kosler, který je pomocným dirigentem Newyorského Filharmonického Orkestru dirigoval minulý týden Torontský Symfonický Orkestr. Na programu byla také Smetanova "Má Vlast".